

ת"פ 28643/09/14 - מע"מ עכו נגד עופר יחיאלוב

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 28643-09-14 מע"מ עכו נ' יחיאלוב

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מע"מ עכו

המאשימה

נגד

עופר יחיאלוב

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות של אי הגשת דוחות תקופתיים (30 עבירות), לפי סעיף 117 (א)(6)+67 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 וכן תקנה 20 לתקנות מס ערך מוסף תשל"ו-1976 (להלן: "החוק" וכן "התקנות").

2. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, במועדים הרלוונטיים עסק הנאשם בתחום מכירת בשר. בין השנים 2011-2016, לא הגיש הנאשם במועד 30 דוחות מע"מ תקופתיים (כמפורט בטבלה בכתב האישום), וזאת בניגוד לדרישת החוק והתקנות.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת מעשיו של הנאשם הנלמדת מריבוי העבירות. לדבריה במעשיו גזל הנאשם ועיכב שלא כדין את כספי המע"מ אותם גבה מלקוחותיו והשייכים למדינה. ביחס למתחם הענישה ההולם את המעשים, לא התייחסה המאשימה לשאלה אם מדובר במספר אירועים או שמא אחד ונראה לפי היחס בין המתחם לו טענה (4-6 חודשי מאסר) לבין העונש לו עתרה (8 חודשי מאסר) כי כיוונה למתחם הולם לכל עבירה ולא לכל העבירות יחדיו. בהתייחסה לעונש הראוי שיש להטיל על הנאשם טענה המאשימה כי הנאשם בעל עבר פלילי וכי לא הסיר את המחדל למרות חלוף תקופה ארוכה. על כן ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל ברף העליון של המתחם לצד קנס הנע בין

10,000-20,000 וכן מאסר מותנה והתחייבות.

4. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות ביצוע העבירות וטען כי מדובר בעבירות מסוג עוון, המצויות במדרג נמוך של חומרה ואשר אינן כוללות רכיב של כוונה. מכאן נטען למתחם עונש הולם אחד הנע בין מאסר מותנה ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות. ביחס לעונש הראוי שיש להטיל על הנאשם, הפנה הסנגור לנסיבותיו האישיות הכוללות את מצבו הכלכלי הקשה. בעניין זה הגיש הסנגור את רשימת תיקי ההוצל"פ התלויים ועומדים נגד הנאשם ואשתו, המסתכמים בכ- 4 מיליון ₪. עוד ציין הסנגור שכיום העסק סגור והנאשם עובד כשכיר ומשתכר כ-6,000 ₪. בנוסף צוינו הודאת הנאשם והשיהוי שבהגשת כתב האישום (כתב האישום המקורי הוגש ב-2014 בגין עבירות שנעברו בין השנים 2011-2014). ביחס לעברו הפלילי של הנאשם טען הסנגור כי זה אינו כולל עבירות מס. מכאן ביקש הסנגור להטיל על הנאשם עונש צופה פני עתיד לצד קנס שיהלום את מצבו הכלכלי.

5. הנאשם בדברו האחרון ביקש הזדמנות נוספת להסיר את המחדלים והדגיש את מצבו הכלכלי הקשה.

דין והכרעה

6. כידוע, מאז תיקון 113 לחוק העונשין גזר הדין ניתן במסגרת הליך תלת שלבי. בשלב הראשון יש לקבוע אם כתב האישום מתאר אירוע אחד או מספר אירועים. לאחר מכן יש לקבוע את מתחם הענישה ההולם את האירוע ובסופו של תהליך, יש להחליט אם נכון לחרוג מהמתחם שנקבע, שאחרת יגזר העונש בגדרי המתחם. הצדדים לא התייחסו לשאלה זו בצורה מפורשת ולדידי מדובר באירוע אחד הכולל מספר עבירות. בחינת עניינינו על-פי מבחן הקשר ההדוק מלמדת כי מעשיו של הנאשם הם רצף של עבירות זהות, עד כי פיצולם גורע מאופיים הייחודי כמכלול. על כן יש לראותם כמסכת עבריינית אחת אשר יש לקבוע בגינה מתחם עונש אחד. עם זאת, מובן שבקביעת המתחם יובא בחשבון כי מדובר במספר רב של עבירות חוזרות (ראו: ע"פ 5668/13 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (17.3.16) ודנ"פ 2999/16 בעניינינו. וכן ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.14); ע"פ 2519/14 **קיעאן נ' מדינת ישראל** (29.12.14); רע"פ 4760/14 **קיסלמן נ' מדינת ישראל** (7.5.15); ע"פ 5643/14 **אחמד עיסא ואח' נ' מדינת ישראל** (23.6.15); ע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' יוסף דלאל** (3.9.15)).

7. אציין כי אף אם נכון היה לראות בכל עבירה כאירוע נפרד, ברי שמדובר היה בשלושים מתחמים זהים (ושונים כמובן משמעותית מזה שקבעתי) ובסופו של יום נכון היה להטיל עונש אחד כולל, תוך התחשבות בריבוי העבירות (ראו דברי כ' הנשיאה נאור בסעיף 2 לפסק דינה בע"פ 5668/13 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (17.3.16) שהוזכר לעיל).

8. **הערכים המוגנים בבסיס העבירה ומידת הפגיעה בהם:** במעשיו פגע הנאשם בצורה ממשית, חוזרת ונשנית, בקופה הציבורית. פגיעה זו גורמת גם לפגיעה עקיפה באזרחי המדינה הנהנים משירותי המדינה שמקורם בגביית מיסים. כמו כן, עבירות אלו פוגעות בערך השוויון בנשיאת נטל המס (רע"פ 977/13 **אודיזי נ' מדינת ישראל**

(20.2.13); רע"פ 4684/12 **נחלי נ' מדינת ישראל** (14.6.2012)). כן ראו:

"עבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מרמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה". (רע"פ 512/04 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (15.4.04)).

נסיבות ביצוע העבירה:

9. הנאשם לא הבהיר מהי הסיבה שהביאה אותו לביצוע העבירות זולת טענה כללית למצב כלכלי קשה. מובן שאין בכך להוות נסיבה מקלה, שהרי המס שעוסק גובה מהצרכן מוחזק בידיו לצורך העברתו לקופת שלטונות המס.
10. בעניין זה ברי שישנה חשיבות לשאלה מהו סכום המס שלא דווח (או לא הועבר במועד). במהלך טיעוניה ביקשה המאשימה לטעון כי לפי מחשבי מע"מ קביעות המס הממוחשבות עומדות על סך של 124,000 ₪. הערתי לב"כ המאשימה שהנתון לא פורט בכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם ומשכך לא ניתן לכלול בטיעונים לעונש נסיבה מחמירה זו. ב"כ המאשימה קיבלה את הערתי ולא הוסיפה לטעון בנושא. עם זאת ראיתי לציין כי גובה המס שהיה צריך נאשם לשלם על פי הדוחות שלא הגיש במועד, הוא נסיבה הקשורה בביצוע העבירה (סעיף 40ט(4) לחוק העונשין). משכך, מדובר בנושאים שאמורים להיות מצוינים בכתב האישום ולהיקבע בשלב בירור האשמה (סעיף 40י(א) לחוק העונשין). אכן, בית המשפט רשאי להתיר למי מהצדדים להביא ראיות הקשורות לביצוע העבירה גם בשלב הטיעונים לעונש, אך זאת רק אם "שוכנע כי לא הייתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה" (סעיף 40י(ב)(2) לחוק העונשין; ע"פ 5841/14 **ארקאן נגד מדינת ישראל** (8.7.2015); ע"פ 4289/14 **אורן חנוכה ושושן ברבי נ' מדינת ישראל** (21.1.15)). בנדון, לא ביקשה המאשימה להוכיח נסיבה זו כלל, אלא רק להביא את הסכום כעובדה. מובן שזאת אין להתיר, שהרי הדבר לא הוכח.
11. לאור תוצאה זו, בית המשפט נותר ללא נתונים מלאים באשר לגובה סכומי המס שהיה על הנאשם לשלם. הדבר אינו רצוי, אך תוצאה זו מתחייבת לאור הנתונים החסרים שהציגה המאשימה וברור שכל חסר פועל לטובת הנאשם ולא לחובתו. ציינתי דברים אלו, שכן אין זה התיק היחיד שבו עולה שאלה זו (ראו למשל דברים שצינתי בת"פ 931-05-13 **מדינת ישראל (מע"מ עכו) נ' אסדי** (14.7.16)) וראוי שהמאשימה תקפיד לכלול נתונים במסגרת כתב האישום על אודות גובה המס שלא שולם (או לא דווח) במועד.
12. **מדיניות הענישה:** בתי המשפט הדגישו פעם אחר פעם את החומרה היתרה שיש ליחס לעבירות מס. אי תשלום מס אמת, גורם לנזקים כלכליים כבדים למשק המדינה:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה ... כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה". (רע"פ 512/04 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (15.4.04)).

לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים:

רע"פ 6901/16 **פחחות נצרת נ' מדינת ישראל** (27.9.16), בו נדחה ערעור נאשם על חומרת עונשו - 8 חודשי מאסר בפועל - בגין הרשעה ב-29 עבירות לפי סעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ שהתפרשו על פני מספר שנים.

רע"פ 4173/15 **אחמד אבו הלאל נ' מדינת ישראל** (29.6.15), בו נדחה ערעור הנאשמים על חומרת עונש - 8 חודשי מאסר בפועל - בגין הרשעתם ב-26 עבירות לפי סעיף 117(א)(6). בית המשפט העליון התייחס לחומרת העבירות וריבוי המעשים הגם שסכומם לא הוכח וכן לעובדה שהמחדל לא הוסר.

רע"פ 6167/11 **ספקיוריטי המוקד המרכזי בע"מ נ' מדינת ישראל** (19.2.12) בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם על חומרת עונשו - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות - בגין הרשעתו ב-35 עבירות לפי סעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ. יצוין כי הנאשם לא פעל להסיר את המחדלים.

13. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירות מושא ענייננו (30 עבירות כאשר הסכום לא הוכח) המהוות אירוע אחד, נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לשאת אותם בדרך של עבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

14. אקדים ואומר כי איני סבור שיש מקום במקרה זה להעדיף את שיקולי השיקום על פני שיקולים אחרים. במקרה זה הבכורה חייבת להינתן לשיקולי ההלימה וזאת מבלי להתעלם מנתוני האישיים של הנאשם. נפסק לא אחת כי בעבירות פיסקליות יש לבכר את שיקולי הגמול וההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של העבריין (רע"פ 2638/13 **אלי עובדיה נ' מדינת ישראל** (28.4.13)). בכל מקרה, לא נטען כלל לסיכויי שיקום ולא הובאו נתונים בנושא. לאור כך, על עונשו של הנאשם להיגזר בגדרי המתחם שנקבע.

15. לצורך קביעת עונשו של הנאשם נתתי דעתי לעברו הפלילי שהתיישן וכולל הרשעה אחת בעבירות שאינן עבירות מס. עם זאת, עברייני המס לרוב הנם אנשים "נורמטיביים" היינו נעדרי עבר פלילי ובעניין זה נפסק כי עבירות אלו, המכונות עבירות "צווארון לבן", חמורות לא פחות מגניבה "רגילה". האחד גונב מחברו והשני מהקופה הציבורית. האחד עושה זאת ברחוב והשני ממשרדו באין רואה (ע"פ 624/80 **חב' וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד

לה (3) 211, (217-218).

16. בצד קביעות אלה ראוי לתת את הדעת למצבו הכלכלי של הנאשם ומשפחתו. מהמסמכים שהוגשו עולה כי כנגד הנאשם ואשתו עומדים תיקי הוצל"פ רבים בגין חובות גבוהים. עוד עולה מדבריו של הנאשם וסנגורו כי העסק המדובר נסגר וכיום הנאשם עובד אצל אחיו כשכיר במטרה לשקם את חייו ולהחזיר את החובות שצבר. הבאתי עוד בחשבון את הפגיעה שתגרם לנאשם ומשפחתו בשל העונש שיוטל.

17. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם לא עשה עד היום דבר לצורך הסרת המחדל. מדובר בתקופה ארוכה מאוד (הכוללת שלוש שנים בהן היה התיק הפלילי תלוי ועומד נגדו) בה הנאשם לא טרח להסיר ולו חלק מהמחדלים. על חשיבות הסרת המחדל נאמר כך: "... הסרת המחדל הינה הביטוי האולטימטיבי ללקיחת אחריות והכרה בחטא, לצד הפן האופרטיבי והמעשי שיש בה, דהיינו השבת הנזק באופן שהקופה הציבורית קיבלה בחזרה מה שנגרע ממנה". (עפ"ג 47301-01-14 **רשות המיסים, היחידה המרכזית אזור מרכז ותיקים מיוחדים נ' פ.מ.מ בע"מ**, (16.6.14)). ראו גם רע"פ 4173/15 **אבו הלאל נ' מדינת ישראל** (29.06.2015):

"במקרה שלפניי מדובר בביצוע 26 עבירות לאורך תקופה ארוכה מאוד של אי הגשת דו"חות כנדרש בדין. אין חולק כי מדובר בנתונים חמורים הן מבחינת כמות העבירות והן מבחינת אורך התקופה, ועל כן אין בידי לקבל את טענות המבקשים בדבר היות העבירות מצויות במדרג הנמוך של חוק המע"מ. בנסיבות אלה, אף אם היה דבר בטענה זו של המבקשים, יש לשים דגש על חומרת הנסיבות. לכך מצטרפת העובדה כי המבקשים קיבלו דחיות רבות מאוד לשם הסרת מחדליהם, ועד ליום זה הם טרם עשו כן. למעשה, לפני משורת הדין, ניתנה למבקשים ארכה נוספת אף בבית משפט זה, וגם במהלכה המבקשים לא עמדו בהצהרותיהם והם טוענים כי מחדליהם יוסרו ב-24 שקים נוספים. סבורני כי אין מקום להארכות נוספות, ולעובדה כי המבקשים עדיין לא הסירו את מחדליהם יש משקל".

18. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 5 חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה וזאת החל מיום 7.9.17. מובהר לנאשם שעליו לבצע את העבודות על פי הוראות הממונה ואם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיען מנהלית והוא יישא ביתרת התקופה בבית מאסר.

עמוד 5

ב. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים כאשר התנאי הוא שלא יעבור בתוך שנתיים אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע.

ג. קנס בסך 10,000 ₪ או 40 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.8.17 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום אחד או יותר במועדו, תועמד היתרה לפירעון מידי.

המזכירות תשלח את גזר הדין לממונה למעקב.

קיימת זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ד תמוז תשע"ז, 18 יולי 2017, במעמד הצדדים.